

Наставно-уметничком већу
Факултета ликовних уметности у Београду
Сенату Универзитета уметности у Београду

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

„СЛИКА И ПРИЧА - Вишемедијска структура дела ангажоване уметности/

Изложба слика и видео записа“

КАНДИДАТ: Анђела Ђермановић

Наставно-уметничко веће Факултета ликовних уметности у Београду донело је одлуку о формирању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидаткиње Анђеле Ђермановић , под називом **„СЛИКА И ПРИЧА - Вишемедијска структура дела ангажоване уметности/ Изложба слика и видео записа“** , у саставу:

1. др ум. Адам Пантић, ред. проф. ФЛУ, Београд (ментор)
2. др ум. Владимир Милановић, ванред. проф. ФЛУ, Београд
3. др Александра Кучековић, ред. проф. ФЛУ, Београд
4. др Бојана Шкорц, ред. проф. ФЛУ, Београд
5. магистар Марко Лађушић, ред. проф. ФПУ, Београд

Комисија Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности подноси следећи извештај:

Биографија кандидата:

Анђела Ђермановић (1993) завршила је основне и мастер студије на Факултету ликовних уметности 2017. године у класи ред. проф. Гордана Николића, одсек сликарство. Тренутно је на докторским уметничким студијама на истом факултету под менторством др ум. Адама Пантића, ред. проф. Стипендиста је Фонда за младе таленте Министарства омладине и спорта. Актуелна је алумнисткиња Фондације *Конрад Аденауер*. Чланица је УЛУС-а од 2022. године. Коауторка је публикације *Голубац: Традиција, култура и народна веровања* (Голубац, 2023). Остварила је преко педесет групних изложби и шест самосталних. Коауторка је документарног етнографског филмског серијала и председница УГ *Почудишите*. Излагала је у земљи и иностранству (Бишкек, Словенија и Румунија), учесница је колонија, радионица и фестивала од којих издваја:

31. и 32. *Међународни фестивал етнолошког филма*, Етнографски музеј, Београд.

Regional Summer School 2022 *Society and Religion: Ethnic groups, Identity and Nationalism*, Konrad Adenauer Stiftung, Skopje, North Macedonia

Летња уметничка школа *Имплицитни ред*, Истраживачка станица *Петница*, Ваљево

Балканима, Европски фестивал анимираног филма

Самосталне изложбе:

2023. Београд, ФЛУ Опен Лаб, *Слика и прича*

2022. Београд, Фондација Конрад Аденауер, *Очарани*

2022. Стара Пазова, *Вински плато*, Пазовачки фестивал вина

2020. Београд, Хотел Хајат Риџенси, Изложба слика *Космодрама*

2019. Нови Сад, Клуб Трибина младих КЦНС, Изложба цртежа *Бескрајни круг*

2018. Београд, Железнички музеј, Изложба слика *Прича о возу*

2015. Нова Пазова, КПЦ, Изложба слика *Возови пролазе*

Избор најбитнијих групних изложби:

2023. Темишвар, Румунија, Галерија 3, Бастион Марије Терезије, Изложба *Преображењске ликовне колоније*
2023. Бишкек, Киргистан, Галереја М, *Сербские художники*
2023. Марибор, Словенија, E Leclerc, Дуплек арт
2022. Темишвар, Румунија; Consiliul Județean Timiș, Изложба *Преображењске ликовне колоније*
2022. Београд, Павиљон Цвијете Зузорић, *Изложба нових чланова УЛУС-а*
2021. Нова Пазова, Галерија КПЦ, Изложба *Дани досељеника*
2020. Инђија, Кућа Војновића, колективна изложба слика
2017. Београд, Галерија ФЛУ, студенти Адама Пантића „10 год. литографске радионице“
2017. Београд, Галерија ФЛУ, Изложба радова на пројекту *Град и границе*
2017. Београд, Павиљон Цвијете Зузоорић, Цртежи студената ФЛУ
2017. Београд, Фестум, радови студената УУ
2016. Београд, Циглана, *Фестивал 9*
2016. Београд, Галерија СКЦ, *Фестум*
2016. Београд, Executive Group, Изложба савремене уметности *Egallery*
2016. Стара Пазова, Покрајинска смотра ликовног стваралаштва
2015. Ниш, Галерија *Србија*, Изложба учесника *Ниш Арт* Фондације
2015. Београд, Галерија Куће Легата, Изложба учесника *Ниш Арт* Фондације
2015. Београд, Дом Омладине, Изложба цртежа студената ФЛУ
2013. Београд, Павиљон Цвијете Зузорић, Фестивал *Процветај*

Пројекти:

2023. *Бајке, легенде и митови Браничева и Голупца*, коаутор документарног филма и публикације. Пројекат је финансиран средствима Министарства културе и информисања.
2023. Скулптура у јавном простору у сарадњи са вајаром Миланом Радумилом. Пројекат је финансиран средствима општине Стара Пазова.
2022. Документарни филм о култури и обичајима досељеника и Словака у продукцији *Почудишта*. Пројекат је финансиран средствима општине Стара Пазова.
2022. Дигитална рестаурација оштећених фотографија за изложбу *Одећа по мери и вашој жељи* у галерији *Чедомир Крстић*, аутора кустоса Музеја Понишавља у Пироту, историчарке Миле Панајотовић и етнолога Александра

Репецића. Пројекат је финансиран средствима Министарства културе и информисања.

2022. Монтажа документарно-играног филма *Траговима Ђуре Јакшића*, аутора Миодрага Јакшића. Пројекат је финансиран средствима Министарства културе и информисања.

2021. Ауторски документарни филмски серијал *Почудиште* у сарадњи са етнологом Александром Репецићем. Премијерно приказивање и трибина првог филма *Магични свет Влаха* у Друштвеном центру *Кров* у организацији Центра за визуелну антропологију (остала приказивања: Центар за културу Панчево, Аполо дворана ; Дани Гергине, Неготин и Етнографски музеј у Београду)

2019. Мурал на зграги библиотеке Доситеј Обрадовић, Нова Пазова , пројекат је финансиран средствима општине Стара Пазова.

2016. *Млади су закон* пројекат ревитализације простора Академије и развој уметничке мреже студената, Парламент Универзитета уметности.

Предмет и циљ рада

Предмет докторско уметничког пројекта „Слика и прича” кандидаткиње Анђеле Ђермановић је оглед у области методологије стварања вишемедијског уметничког дела. Основа рада је вођење кроз еклектичан професионални живот ауторке који је утицао на формирање амбијента уметничког дела. Предмет истраживања су уметничка искуства ауторке у различитим професионалним пољима која су резултирала уметничким делима, а чине је имагинарни и реални ликови и обреди смештени у сцену. Вишемедијским приступом појам сцене, односно уметничког дела остаје отворен и односи се на традиционалне визуелне ликовне форме, али и на нове видео-форме које истражује. Теоријски део поткрепљен је дискурзивном анализом обликовања наратива кроз различите медије и епохе : Питер Бројгел (Pieter Bruegel) као ликовно дело, роман „Алиса у земљи чуда” литерално и ликовно дело, роман Франсоа Раблеа (François Rabelais) „Гаргантуа и Пантагруел” као литерално дело и народно обредно понашање као магијско-религијски перформанс. Циљ докторског уметничког пројекта је стварање уметничког дела које је субјективно уметничко виђење духа времена. У оквиру циља овог уметничког истраживања јесте обликовање сопствене позиције друштвено ангазоване уметнице која прати феномен и динамику развоја унутар друштвених циклуса.

Основне хипотезе од којих се полази

Основна претпоставка од које кандидаткиња Анђела Ђермановић полази у овом докторском уметничком пројекту јесте да је фантазија алат човекове имагинације који емулгује све друштвене појаве, било да су народно веровање или медијска манипулација. Читаво поље уметничког стваралаштва кроз

историју проткано је фантазијом. Уметност је јединствено безвремено поље у коме човек смешта драме свакодневног живота, које се огледају кроз бајке, басме, маску, плесне ритуале и слично. Кроз овај уметнички пројекат прати сопствену идеју поткрепљену емпиријским искуством и литературом, да обично народно понашање не зависи од амбијента и кроз историју се суштински у својој бити не мења. Као илустрацију оваквог исказа, даје пример Бројгелове слике „Сељачка свадба“ која, иако је насликана средином шеснаестог века, као да је приказ из неке од сала за венчавање данас. Природа човековог понашања и церемоније окупљања вуче корене из још дубљих народних веровања.

Опис докторског уметничког пројекта

Уметнички рад се темељи на личном искуству ауторке, које је креирано континуираном анализом и опажањем окружења у ком се налазила. Своја запажања обликовала је кроз различите уметничке праксе и тако пројектовала сопствени хроничарски поглед на време у којем живи. Позиција професионалне уметнице која делује у пољу других професија служи као основни мотив за креирање амбијента уметничког дела. У раду је приказана позиција уметника и континуитет у формирању вишемедијске форме која је резултат животних и професионалних изазова. Теоријски део докторског уметничког пројекта је подељен на четири целине и закључак. За потребе теоријског разматрања пројектоване теме, у првом поглављу анализирани су предлошци из различитих уметничких пракси, књижевне и сликарске. Приказана је уметничка структура сваког одабраног дела, која је потом у зависности од индивидуалних карактеристика референце повезана са народном праксом, данашњом друштвеном сликом Србије или уметничким радом ауторке. У другом поглављу приказана су аутобиографска искуства и мотиве уметничке праксе који су последица судбинских и тржишних околности. Представљена је позиција уметника, односно лично искуство у процесу запошљавања дипломираног ликовног уметника и потреба за задовољењем есенцијалних уметничких потреба унутар различитих пословних амбијената. Даље је описан

процес формирања вишемедијске уметничке праксе подстакнуте потребом ка ангажованијем приступу. Основно надахнуће за вишемедијско изражавање и почетни интердисциплинарни приступ огледа се у рашчлањавању митског и магијског, односно у разумевању народне праксе као личног и друштвеног духовног тежишта. *Продукција ликовног рада - изложбе* је завршно поглавље у ком је описан концепт изложбе докторског уметничког пројекта. Изложба је подељена на четири целине које су међусобно повезане: изложбени простор, слика, видео рад и догађај отварања. Изложбени простор директно указује на уметничку ангажовану праксу. Слика је лични *магијски реквизит* претежно малих димензија. Видео-радови представљају нови алат и средство ангажоване уметничке праксе унутар ког су обједињени сви мотиви докторског уметничког пројекта. Део догађаја чине и уметничке инсталације које се ослањају на обреде прелаза.

Оцена остварених резултата

Изложбом у галерији *Опенлаб*, Факултета ликовних уметности у Београду, Анђела Ђермановић је формално представила елементе ликовног концепта докторског уметничког пројекта. Уједно, демонстрирала је виталност своје идеје, креирајући поставку изложбе слика и инсталације, креативно користећи просторије у којима се догађај одржао, дизајнирајући тако оригиналну амбијенталну целину. Оваквим својим уметничким ставом, Анђела је оправдала своју тезу активне синергичне уметничке праксе, без обзира на медијум и природу наметнутог амбијента.

Писани део рада, у потпуности је задовољио уметнички академски критеријум, дајући иновативан методолошки приступ у коришћењу уметничких и научних класичних полазишта. Анђелин теоријски допринос уметничкој заједници огледа се у храбром али доследном демонтирању парадигми, постављајући нове стандарде читања уметничког и не уметничког наслеђа.

Преглед остварених резултата рада докторанда у одговарајућој области

Докторски уметнички пројекат Анђеле Ђермановић и његова ликовна реализација, отворила је и проблематизовала бројна питања која се тичу ликовног медија у свету савремених комуникација. У закључку је дала иновативна решења читања савременог ликовног дела и његове продукције. Специфичност више-фокусних дела у савременој уметничкој пракси, тражи и посебне кључеве за разумевање резултата дела. Овај задатак Анђела Ђермановић испунила је у потпуности, креирајући оригиналан приступ реализацији уметничке идеје.

Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Пријављена тема овог докторског уметничког пројекта је са разлогом широко постављена, због не могућности да се у понуђеној структури одреди за један приступни канал. Захваљујући доброј уметничкој имагинацији и прецизној методолошкој стратегији, Анђела је успела да рад компримује у обимом прихватљив академски текст који има све потребне елементе артикулисаног истраживачког рада. Текст рада, у исто време садржи и обиље референтних података и литературе, које могу декомпресовати рад у далеко обимнију и више-дисциплинарну студију.

Оцена научног доприноса и критички осврт

Већ је у више наврата истакнута и појашњена оригиналност у приступу уметничкој идеји. Посебно треба истаћи, да овај рад артикулише везу између класичних уметничких пракси и не уметничких приступа који креирају потпуно нов, јединствен и не поновљив хибридни модел уметничког дела. На подлози овакве, оригиналне методе извођења закључка о уметничком делу, можемо разумети све не материјалне димензије уметничког исказа као аутентични, самосвојни уметнички резултат.

Закључак комисије

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта и писаног рада

„СЛИКА И ПРИЧА - Вишемедијска структура дела ангажоване уметности/

Изложба слика и видео записа“ закључује да је кандидаткиња Анђела

Бермановић успешно реализовала и представила уметнички пројекат. Писани део рада даје прецизан и стручан увид у методолошки поступак, којим је рад стваран и реализован.

На основу укупне оцене пројекта, комисија предлаже Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду, да прихвати Извештај комисије за оцену и одбрану докторско уметничког пројекта. Извештај, са предлогом одлуке, биће достављен Сенату универзитета уметности у Београду, који доноси одлуку о усвајању и кандидата упућује на јавну одбрану пројекта.

Комисија:

Др Бојана Шкорц редовни професор, ФЛУ Београд

Др Александра Кучековић редовни професор, ФЛУ Београд

Др.ум. Владимир Милановић ванредни професор, ФЛУ Београд

Магистар Марко Лађућић редовни професор, ФПУ Београд

Др.ум. Адам Пантић редовни професор (ментор), ФЛУ Београд

ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА/ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iTechnicate којим је извршена провера оригиналности докторског уметничког пројекта **„СЛИКА И ПРИЧА - Вишемедијска структура дела ангажоване уметности/**

Изложба слика и видео записа“ кандидаткиње Анђеле Ђермановић, констатујем да утврђено подударање текста износи 11%. Овај степен подударности је последица опширнијег цитата, са правилно наведеним извором, што је у складу са чланом 9 Правилника.

На основу свега изнетом а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

05. 02. 2024.

Београд

Ментор:

Др.ум. Адам Пантић ред.проф.